

Kompetansekrav mv. når NIPT for trisomi 13, 18 og 21 tilbys ved tvillingsvangerskap

Det stilles særlig krav til virksomheter som skal tilby NIPT ved tvillingsvangerskap. Helsedirektoratet har derfor fått i oppdrag å utarbeide kompetansekrav til virksomheter som skal tilby NIPT til gravide som venter tvillinger/flerlinger. Det skal stilles særskilte kvalitets- og kompetansekrav til laboratoriene.

Virksomheter som ønsker å tilby NIPT for trisomi 13, 18 og 21 ved tvillingsvangerskap må sende inn dokumentasjon på at de oppfyller kravene. Det skal fremgå av virksomhetens godkjenning om de har anledning til å tilby NIPT ved tvillingsvangerskap.

Kompetansekrav for helsepersonell ved virksomheter som skal tilby NIPT for trisomi 13, 18 og 21 ved tvillingsvangerskap

- Jordmor eller gynekolog som skal gi informasjon og veiledning til den gravide må ha kunnskap om forskjeller mellom bruk av NIPT i tvillingsvangerskap og svangerskap med ett foster, slik at den gravide får informasjon om usikkerhet og mulighet for inkonklusive svar.
- Jordmor eller gynekolog ved virksomheten må ha kompetanse til å vurdere om tvillingene har felles morkake eller ikke ved hjelp av ultralydundersøkelse.
- Helsepersonell ved virksomheten må kunne vurdere hva slags oppfølging som bør gis ved inkonklusivt prøvesvar.

Forslag til kvalitets- og kompetansekrav til laboratoriene

I tillegg til de generelle kravene som stilles til laboratorier som tilbyr NIPT, må laboratoriet også kunne dokumentere følgende:

- at analysemetoden er validert både for monozygote tvillinger (eneggede; kan ha felles morkake eller hver sin) og dizygote tvillinger (toeggede, disse har alltid hver sin morkake)
- at laboratoriet har retningslinjer for bruk av NIPT ved tvillingsvangerskap
- at testen brukes i samsvar med anbefalingene fra produsenten

Anbefalinger om vilkår for bruk av NIPT ved tvillingsvangerskap

- blodprøve til NIPT skal ikke tas før (tidligst) uke 10+0.
- NIPT skal ikke tilbys når det er observert "vanishing twin".

Det er svært viktig at den gravide får god informasjon og veiledning i forkant av undersøkelsen. Det må informeres om usikkerhet ved NIPT-testen og større sjanse for å få et inkonklusivt svar når det er tvillinger. Virksomhetene som er godkjent for å tilby NIPT forutsettes å kunne vurdere når det ikke er aktuelt å tilby NIPT til gravide med tvillinger.

Dette innebærer at helsepersonell ved virksomheten må ha inngående kunnskap om testen. Det stilles derfor større krav til helsepersonell som skal gi informasjon om undersøkelsen og til jordmor eller gynekolog som skal gjøre nødvendige ultralydundersøkelser i forkant.

Vi viser for øvrig til den generelle anbefaling om bruk av NIPT, som gjelder både enkeltgraviditeter og tvillinger: blodprøve til NIPT bør tas i sammenheng med ultralydundersøkelsen i uke 11+0-13+6.